BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 333 Marți 6 Decembrie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. No. 126. 288/932

12 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

ROMÂNIA ȘI PROBLEMA EVREIASCĂ

Problema evreiască din Europa centrală și orientală, interesează nu numai România, Polonia și celelalte țări din această parte a vechiului continent, dar și toate marile puteri din apus.

Nu există numai o chestiune a refugiaților evrei din Germania și fosta Austrie și a evreilor trecuți în categoria „apatrizilor" — adică fără supușenie, sau apartenență de un stat — ce se examinează de atâta timp de Societatea Națiunilor, ci o problemă a evreilor aglomerați în țările din Europa centrală și orientală, care reclamă un examen al ei sub toate aspectele sale sociale, politice și economice în vederea unei soluții pe planul internațional.

Dintre țările acestea. Polonia și România au cel mai mare număr de evrei, — dintre care majoritatea lor sunt proveniți din refugiații veniți din alte părți, în timpul războiului mondial, sau după încheerea păcei.

In Maramureș și Transilvania. în anul 1916, sub protecția armatelor austro-ungare, au pătruns în aceste ținuturi românești câteva zeci de mii de evrei, ce erau stabiliți în Galiția.

După unirea Basarabiei s'au refugiat numeroși evrei de peste Nistru în această provincie, sporind considerabil populația flotantă și apoi și pe cea stabilă, — căci majoritatea lor a rămas pe loc.

In publicațiunea oficioasă asupra Basarabiei, apărută în 1925, se spune că această creștere a populațiunei flotante s'a accentuat după 1918 prin refugiații evrei veniți din regiunile Podoliei, Poloniei și Chersonului și din alte regiuni ale U. R. S. S.

Fostul președinte al consiliului, de atunci, generalul Al. Averescu, a declarat în 1924: *„In timpul guvernării mele populația evree din Volynia și Podolia, gonită de bolșevici, s'a îngrămădit la Nistru și mi-a cerut prin coreligionarii din țară să le dau permisiunea să intre în Basarabia.*

Călăuzit de un sentiment de umanitate, am dat învoirea cerută cu condițiunea că ședearea lor la noi va fi vremelnică până când împrejurările prielnice le vor permite să plece.

Am constatat însă cu regret, că mulți evrei, prin fraude și falsuri, au căutat și caută încă să treacă drept băștinași din țară..."

Din cauza acestor elemente străine evreiești, stabilite la noi, în condițiuni neregulate, s'a creiat o situație anormală, ce s'a agravat din an în an, atât din punctul de vedere social, cât și economic.

In cursul anului trecut, chiar un grup de evrei din România, dându-și seama de situația critică ce a provocat-o sporirea anormală a populației evreești prin infiltrațiuni massive din țările vecine, a adresat o petițiune secretariatului Societății Națiunilor, în care a cerut să se găsească un teritoriu în alte continente potrivit colonizării evreilor ce au ajuns o povară pentru celelalte națiuni ce i-au tolerat până acum.

Guvernul polon a propus și el, anul trecut, o soluție pe planul internațional a problemei evreești din statele Europei centrale și orientale și în special pentru sutele de mii de evrei refugiați din Rusia sovietică.

România a intervenit și ea, la Geneva, în acelaș scop. In sesiunile din Mai și din Septembrie a. c., ale Adunării Societății Națiunilor, d. N. Petrescu Comnen, ministrul de externe al României, a atras atenția asupra pericolelor ce le prezintă problema evreească, dacă ea nu va fi rezolvată grabnic prin consensul tuturor guvernelor statelor civilizate și pe un plan internațional.

„Această problemă — a declarat reprezentantul României, la Geneva — constitue unu din aspectele cele mai importante ale chestiunii atât de complexe și atât de actuală, a căutări unor debușeuri pentru emigrarea populațiunei evreești din Europa centrală."

Firește, că numai prin asemenea debușeuri, ce trebue să fie găsite, s'ar putea asigura condițiile cele mai bune pentru o emigrare massivă a evreilor din Europa centrală și așa se va putea înlătura agravarea situației ce s'a creat în țările cu suprapopulație evreiască.

In interesul populației evreești, al civilizației și al umanității, se impune organizarea emigrației evreilor în teritoriile din alte continente ce vor îndeplini condițiile unei întinse colonizări.

De aceea acțiunea guvernului nostru în această direcțiune trebue să fie susținută până la obținerea soluției definitive, căci ea este impusă, atât de interesele noastre naționale, cât și de interesele ordinei publice.

INCORDAREA RELAȚIILOR FRANCO-ITALIENE

Emoțiunea produsă de revendicările teritoriale italiene, în dauna Franței, persistă. Se poate spune chiar că neliniștea a crescut față de tonul presei italiene și de reacțiunea presei franceze. Demersul ambasadorului Franței la Roma n'a adus nici el o lămurire suficientă pentru o destindere. Cele mai autorizate ziare italiene vorbesc fățiș de posibilitatea unui război cu Franța pentru realizarea aspirațiilor națiunii italiene — amenințare la care presa franceză răspunde cu hotărâre că Franța va ști să apere securitatea tuturor frontierelor sale.

Ne găsim, incontestabil, în prezența unei noui crize europene, cu un caracter destul de serios, cu atât mai serios cu cât ea a survenit într'un moment când lumea se aștepta la o apropiată înțelegere între marile puteri.

Dar în afară de caracterul ei serios, noua criză europeană mai prezintă și un aspect de confuziune politică.

Intr'adevăr, până acum câtva timp toată lumea considera politica europeană sub influența celor două axe: Berlin-Roma și Londra-Paris. Primejdia era antagonismul între ele și primejdia creștea pe măsură ce creșteau și înarmările statelor care le compuneau. Acordul de la München, ușurința cu care s'au înțeles cele patru puteri și promisiunile ce fiecare din ele le-au făcut atunci mulțimilor îngrijorate, au născut speranța că cele două axe vor ajunge să se înțeleagă și că în loc de ciocnire între ele va urma o colaborare din ce în ce mai strânsă.

Care e situația azi?

Nu numai că nu s'a produs apropierea, dar s'a creiat aparența unei adevărate confuzii internaționale.

Italia aliata Germaniei proclamă cu zgomot aspirații asupra unor teritorii franceze și declară că e gata să facă război Franței, în timp ce d. Ribbentrop pleacă la Paris să semneze cu Franța un pact de neagresiune, după ce însuși d. Hitler a declarat în mod categoric că Germania înțelege să respecte frontierele actuale ale Franței și că cele două popoare, francez și german, sunt destinate la o colaborare amicală.

Pe de altă parte, în clipa când în parlamentul italian se strigă: „Tunisul și Corsica!" se anunță apropiata vizită a d-lui Chamberlain la Roma. Este o slăbire a axei Londra-Paris? Este o slăbire a axei Roma-Berlin? Ar fi să tragem o concluziune pripită din aparențe desigur înșelătoare, dacă am răspunde afirmativ.

Cu toată surpriza provocată de revendicările italiene, nimeni nu poate crede că proclamarea lor n'a fost precedată de o înțelegere cu Berlinul. Trecutul apropiat a dovedit că între d-nii Mussolini și Hitler s'a stabilit un plan de acțiune comună și aceasta mai ales după alipirea Austriei la Germania.

După anschluss, axa Berlin-Roma a funcționat într'o perfectă armonie. De ce ar fi încetat deodată această armonie, și cum s'ar putea bănui măcar ca tocmai acum când Italia vorbește de posibilitatea unui război cu Franța, Roma să fi întors spatele Berlinului sau Berlinul să fi abandonat Italia?

Și tot astfel, ar fi să nesocotim elocvența faptelor și a intereselor reale dacă am bănui o slăbire a axei Londra-Paris.

Recenta vizită a d-lor Chamberlain și Halifax la Paris, acordul stabilit mai ales în ordinea problemelor de apărare națională, declarațiile făcute în Camera Comunelor și afirmarea neîncetată a solidarității anglo-franceze de către toți factorii cu răspundere atât din Franța cât și din Anglia, fără a mai reaminti călduroasa primire ce s'a făcut suveranilor britanici în capitala Franței, nu îngăduie să se presupună o slăbire a axei Londra-Paris.

Dar atunci ce explicație ar putea avea confuzia dacă ea există?

Nu ne îngăduim să facem aprecieri, cari ar depăși cadrul obiectivității acestei cronici. Credem totuși că ne poate fi permis să spunem că pentru noi, această confuzie e numai aparentă și că ceeace se crede că s'a și produs, adică o slăbire a vreuneia din cele două axe, nu este decât aparența unui probabil joc diplomatic.

Problema rămâne deci întreagă: Italia revendică azi teritorii franceze și Franța răspunde, cu drept cuvânt, că va ști să-și apere întregul teritoriu. Va putea fi soluționat acest conflict pe cale diplomatică? Aci intervine rolul Angliei și al Germaniei.

Dacă Franța va găsi la Londra — după cum e sigur — tot sprijinul necesar pentru rezistența ei și dacă Italia va întâmpina la Berlin sfaturi de moderațiune și de renunțare la pretențiunile ei — atunci se poate privi viitorul cu optimism.

De altfel, dacă ne reamintim că la 7 Ianuarie 1935 Italia a încheiat cu Franța un acord care nu privea numai chestiunile europene dar și litigiile coloniale între cele două țări — pretențiunile actuale italiene, apar cu atât mai surprinzătoare.

„Incepe un an crucial sub semnele fericite ale acorduri-lor franco-italiene" — declara în 1935 d. Mussolini. „Să lucrăm acum — adăuga Ducele — cu înțelegere și perseverență, pentru ca aceste semne să dea tot ce lumea așteaptă de la ele".

Dacă, deci, la 1935, s'a putut încheia între Italia și Franța un acord asupra tuturor chestiunilor, aceasta înseamnă că la 1935, Italia nu considera nici Corsica, nici Tunisul, nici Nisa ca fiind „aspirațiuni naționale italiene" pentru care națiunea italiană ar face chiar război Franței.

Ori, ceeace nu constituia un motiv de război în 1935 nu poate fi nici astăzi, după trei ani, motiv de război.

De aceea, cum spuneam și ieri, noi ne păstrăm speranța, că cele două țări latine, vor ajunge din nou la concluziunea că un acord franco-italian, urmat cu înțelegere și perseverență poate da roadele folositoare „pe care le așteaptă lumea" — după cum spunea d. Mussolini.

Grevele din Franța

Muncitori ai uzinelor „Renault" din Franța, arestați în timpul grevei

Cele „patru" Ukrainii?..

O pretinsă „Ukrainie"... în România!

de R. SEIȘANU

Ziarele străine se ocupă de câtva timp de evenimentele recente din Europa centrală și orientală, în legătură cu chestiunea ruteană, sau „ukraineană". Dacă manevrele diplomatice ce s'au făcut acum câtva timp cu scopul creării unei frontiere comune între Polonia și Ungaria, prin împărțirea Rusiei subcarpatice între cele două state, au eșuat, căci Rutenii au manifestat voința lor de a rămâne în cadrul statului cehoslovac, — în schimb se pune în discuție chestiunea ucraineană în ansamblul ei.

După „Journal de Genève" ar exista astăzi „patru Ukrainii", cu toate că nu există de cât două: Republica sovietică ucraineană ce face parte din U. R. S. S. și provincia autonomă, numită de curând „Ukraina subcarpatică", ce face parte din statul cehoslovac.

Care ar fi celelalte două Ukrainii?

După ziarul genevez, prima ar fi în România și a doua în Polonia. A pretinde că există o Ukrainie în România — dintre cele patru — înseamnă a nesocoti realitățile.

Dacă există în nordul Bucovinei și Basarabiei o minoritate ruteană, relativ insemnată, care ocupă un spațiu restrâns în zona frontierei româno-polone și româno-sovietice, amestecată însă cu elemente românești, cuțulene și poloneze, trebue să se știe de cei atât de ușor impresionați și influențați de o anumită propagandă, că ea este o infiltrație recentă.

Numai după răpirea părței de nord a Moldovei, de Austria, în 1775 — numită de-atunci Bucovina — și a răpirei celeilalte părți a Moldovei, dintre Prut și Nistru, de Rusia, în 1812 — numită de atunci Basarabia — s'au infiltrat Rutenii, urmați de evrei, în cele două ținuturi românești.

Scopul ce l-au urmărit Austria și Rusia prin împingerea acestor elemente străine în zona frontierelor de nord ale Bucovinei și Basarabiei, a fost acelaș: să străpungă blocul compact românesc și să-l împingă, sub presiunea valurilor succesive rutene și evreești, spre sud. Dovada în această chestiune ne-o dau recensămintele efectuate de austriaci și de ruși, în timpul cât au ocupat cele două provincii românești.

Așa, în Bucovina, s'au constatat, după numărătoarea făcută în 1774, 63.700 Români, 8.400 Ruteni, 526 Evrei și 2374 alte naționalități.

Dela 1848—1910, numărul Rutenilor și al Evreilor a crescut considerabil și deci în condiții anormale, încât după ultimul recensământ austriac, efectuat în 1910, au fost în Bucovina 273.254 Români, contra a 305.101 Ruteni și 102.919 Evrei!

Cum ar fi putut spori Rutenii dela 8400, câți erau în anul 1774 — în ajunul raptului Bucovinei de Austria — la 305.101, în 1910, dacă în acest interval de timp nu s'ar fi încurajat emigrarea lor în massă din Galiția spre sud?

Aceste constatări le-a fă-

(Continuare în pag. 2-a)

Semnarea nouilor acorduri comerciale cu Italia

La ministerul economiei naționale s'au semnat Sâmbătă de d-nii: senator Amedeo Geannini, ambasadorul Italiei și Ugo Sola, ministrul Italiei la București — din partea Italiei — și d. Mitiță Constantinescu, ministrul economiei naționale, din partea României, mai multe acorduri privind plățile și schimburile comerciale dintre cele 2 state.

Grație acordurilor de mai sus, volumul schimburilor dintre cele două state este destinat a avea o desvoltare sensibilă.

Afară de acestea, aceiași reprezentanți ai Italiei au semnat cu d. Mircea Cancicov, ministrul finanțelor, acordul cu privire la dubla impunere și asistență în materie fiscală.

Senatorul Geannini, în numele guvernului italian, a adresat d-lui ministru Mitiță Constantinescu, invitația de a vizita Italia.

Declarațiile d-lui ambasador Geannini

După semnarea acordurilor, d. senator Amedeo Geannini, ambasadorul Italiei, a făcut următoarele declarații reprezentanților presei:

„Voi începe expunerea chestiunilor cari vă interesează pe dv. Acordul pe care l-am semnat se rezumă în cinci categorii:

Prima privește încheerea unei convenții de dublă impunere. Această chestiune s'a discutat mult în ultimii ani. Ea privește aranjarea chestiunilor de dublă impunere, din cari rezultă foloase egale pentru ambele părți contractante.

O altă serie de acorduri privește încheerea unei convenții de asistență administrativă și judecătorească, în materie de impunere.

Al treilea acord reglementează plățile. Acordurile de plăți au nevoe să fie retușate în mod periodic. Experiența ne arată care sunt dificultățile în aplicarea practică. De aceea, este necesar de a ameliora, pe cât posibil, aceste acorduri, pentru a ușura plățile reciproce și în particular pentru a contribui la îmbunătățirea traficului de mărfuri.

Alt acord de o importanță cu mult mai mare este acela care reglementează schimburile comerciale dintre două țări. Traficul comercial s'a reluat după aplicarea sancțiunilor cu oarecare slăbiciune, deși economia celor două țări se completează. Dela 1935 am avut fluctuațiuni mari. Era necesar, după părerea mea, de a da acestui trafic desvoltarea care răspunde mai bine necesității economice a ambelor țări. Pe de altă parte, nu era nicio dificultate asupra bazelor politice pe cari trebuia să fie edificat un nou trafic comercial între țările noastre, cari nu sunt vecine din punct de vedere teritorial. Cu acest program am venit la București și sunt fericit să anunț că în cadrul desvoltării relațiilor dintre cele două țări, am ajuns la rezultate satisfăcătoare. Consider că acest acord este în mod sincer un punct de plecare și că trebue cu o vigilență constantă el să se realizeze și în practică.

In ce privește desvoltarea traficului comercial, este necesar de a avea un organ foarte suplu care să se adapteze rapid nevoilor și să ia cu rapiditate măsurile dictate de împrejurări. Acest organ a fost deja prevăzut atât în acordul actual cât și în tratatul comercial din 1934. El însă n'a

(Continuare în pag. 2-a)

Grav incident într'o cafenea din Beyrut

Beyruth, 3 (Rador). — Agenția „D. N. B." transmite:

Ziarul „Al Berut" anunță că un grav incident s'a produs într'o cafenea din Beyruth.

O patrulă de soldați britanici pătrunsese într'o cafenea spre a proceda la arestări. Mai mulți necunoscuți au tras asupra sentinelelor postate la intrarea cafenelei. S'a încins o luptă la care a luat parte și publicul.

Șapte soldați britanici au fost uciși, patru răniți cu focuri de armă, iar nouă înjunghiați. Dintre civili au fost omoriți patru, iar 11 răniți.

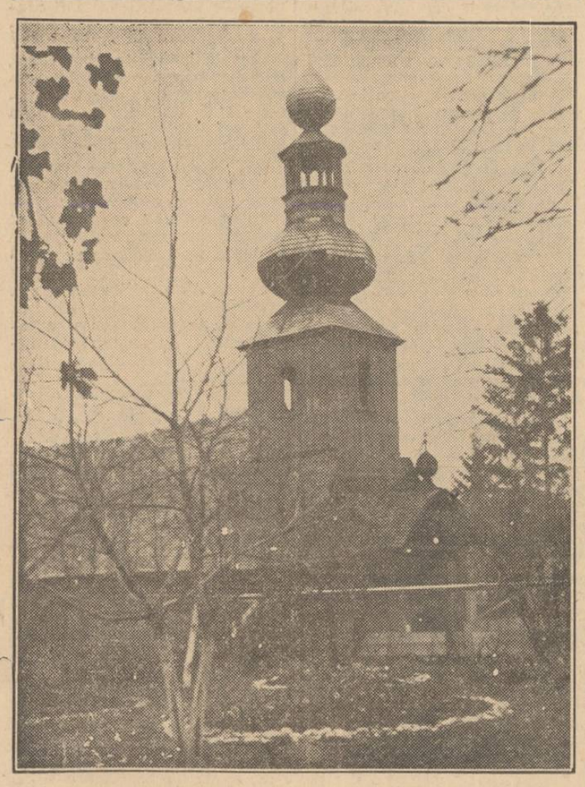

Biserică veche în Tg.-Mureș

Un accident al ducelui de Gloucester

Londra, 3 (Rador). — Ducele de Gloucester, care trebuia să plece la Oslo pentru a lua parte la funeraliile Reginei Maud a Norvegiei, a suferit un accident de călărie, în cursul unei partide de vânătoare.

Ducele de Gloucester a căzut de pe cal, rănindu-se ușor.

Se crede că Ducele de Kent va înlocui pe fratele său la funeraliile Reginei Maud a Norvegiei.

*

de Gloucester a suferit o fractură a claviculei. Starea sa nu inspiră îngrijorare.

El va trebui să rămână sub îngrijirea medicilor două sau trei săptămâni.

Accidentul s'a produs lângă localitatea Melton Monbray, în Leicestershire.

Statele-Unite trebue să se înarmeze

Declarațiile secretarului adjunct al ministerului de război american

Chicago, 3 (Rador). — **D. Johnson, secretar adjunct al ministerului de război, a ținut azi la radio o cuvântare în care a declarat că națiunea americană trebue să se trezească și să înțeleagă necesitățile militare ale statului.**

Dacă ar trebui să pornim azi la război, a spus d. Johnson, armatele noastre n'ar avea stokuri suficiente de artilerie, tankuri, avioane, mitraliere, puști-mitraliere, tunuri-antitank, muniții, măști contra gazelor, reflectoare, telescoape și altele.

Adevărata stare a apărării Statelor Unite poate fi un secret pentru mulți americani, dar ea este, cu siguranță, cunoscută în toate capitalele străine. Statele Unite au fost brutal trezite din impresiunea lor falsă de securitate de către evenimentele din ultimii ani. Republica noastră își dă seama că trăește într'o lume în care forța joacă un rol dominant.

Mai mult decât oricând, trebue să ne dăm seama azi că numai o forță de apărare suficientă constitue o garanție îndestulătoare pentru libertățile și instituțiile noastre.

Greva personalului transatlanticelor franceze

Havre, 3 (Rador). — *Refuzul comandanților pacheboturilor „Paris" și „Ile de France", de a admite pe bordul lor în ziua de 30 Noembrie pe un anume Chedeville, secretar al Sindicatului agenților din serviciul interior al Companiei generale transatlantice la Havre, refuz care a determinat coborîrea pe uscat a echipagiilor acestor bastimente a avut ca rezultat greva personalului civil care grupează agenții de serviciu general pe bord-restaurant, cabină, bucătărie.*

Chedeville este același secretar din Sindicat care a provocat greva depe transatlanticul „Champlin", după altercația pe care a avut-o cu comandantul acestui bastiment.

Din cauza grevei serviciului de pe bord, „Normandie" nu va putea pleca la New York la ora fixată.

*

Paris, 3 (Rador). — *Intrucât personalul vaporului transatlantic „Normandie" a fost debarcat, mai mulți pasageri s'au îmbarcat la Cherbourg pentru New York, pe bordul transatlanticului „Aquitania".*

Personalul de pe „Normandie" a decis continuarea grevei.

——xXo●oXx——

Mânăstire distrusă de foc în Austria

Berlin, 3 (Rador). — Se anunță din Viena că un incendiu a distrus Joi seară mânăstirea Saint Admont, din Stiria.

Pagubele sunt mari.

——xXo●oXx——

D. Chamberlain și lordul Halifax sosesc la 11 Ianuarie la Roma

Londra, 3 (Rador).— Oficial se anunță că d. Chamberlain și lordul Halifax vor face la 11 Ianuarie 1939 o vizită la Roma. Vizita va dura trei zile.

REGINA MARIA COMEMORATĂ LA UNIVERSITATEA DIN NEAPOLE

Neapole, 3 (Rador).— *Cu ocazia inaugurării celui de al treilea an al cursului de limba română dela universitatea din Neapole, d. prof. Teodor Onciulescu, în fața studenților și a multor prieteni ai țării noastre, a comemorat pe Regina Maria, arătând rolul ce L-a avut Augusta dispărută în desvoltarea spirituală și realizarea idealului național al poporului Său.*

O veche fotografie equestră a lui Avram Iancu, Craiul Munților Apuseni, jos cu inscripția românească cu litere cirilice „Iancu Viteazul" și germană („Jan ku Anführer"), care se mai află încă în puține case țărănești din Transilvania